



Onginta, pilkintä- ja viehekalastuskielto, Kall 54 §

HAKIJA

Metsähallitus, Eräpalvelut, Lappi
PL 8016 (Ounasjoentie 6)
96101 Rovaniemi

ASIA

Onginta-, pilkintä- ja viehekalastuskielto KL 54 §

HAKEMUS

Hakija esittää, että Lapin elinvoimakeskus kieltäisi yleisen onginta-, pilkintä- ja viehekalastuksen hallinnassaan ja hoidossaan olevilla seuraavilla vesialueilla.

Rovaniemen kaupunki: Raudanjoen Vikakönkään alue välillä 500 m alavirtaan Vikajärven Luusuasta - Vaattunkijokisuu (n. 2,5 km).
Jokilammit, Hautainmaa

Kittilän kunta: Aakenustunturin Pyhäjärvi

Savukosken kunta: Kairijoki + sivujoet ja purot.
Kemijoki välillä Kairijokisuu-Uraojansuu + sivujoet ja purot.
Kemijoen pääuoma sivuvesineen Uraojan suusta ylöspäin Uraoja mukaan lukien.

Sodankylän kunta: Luostotunturin Ahvenlampi
Iissijoki, Kuolpujoki, Vaulojoki, Kuorajoki

Kolarin kunta: Äkäsjoki Äkäslompolosta Muonionjokeen,
Kuerjoki ja Valkeajoki

Enontekiön kunta: Luohtojärvi (Halti)
Toskaljärvi (Halti, Jogasjärvi)

Vain pilkkikalastuskielto

Siedjohka / Kaitsajoki Dierpmesjokeen saakka

Utsjoen kunta: Irdoaijärvi (Nuorgam)
Pajimus Keinnodakjavri (Nuorgam)
Vuolimus Keinodakjavri (Nuorgam)
Kearddosjavri (Nuorgam)
Oaggustamjavri (Nuorgam)
Skaidijavri (Nuorgam)
Kaskamus Skaidijavri (Nuorgam, Pulmakjärvi)
Pajimus Skaidijavri (Nuorgam, Pulmakjärvi)
Ravdojavri (Tsaarajärvi)
Skoarrajavri (Vetsikko, Sirma)
Stuorra Ravdojavri (Petsikko)
Rohttoluoppal (Rohtolompolo, Utsjoki)

Jalven muorin lampi (Rohttojohka)
Ähkojavri (Akujärvi, Outakoski)
Karigasjärvi (Karigasniemi)
Vuorggotseärjavri (Karigasniemi)
Caskabeijjärvi
Solccarjärvi (eteläinen)
Vadai Rautujärvi

Vain viehekalastuskielto

Bavvalasjohka ja Njuohkarjoki
lompoloineen (Vetsikko)
Äitejohkan Äitejavri ja lompolo (Vetsikko)
Vuokŋoljoki lompoloineen (Vetsikko)
Vuokŋoljärvet, Čihččetjavriin saakka

Inarin kunta:

Kuoppajärvi (Hammasjärvi)
Pontikkalampi (Hammasjärvi, Majavarova)
Rautujärvi (Illesti, Menesjärvi)
Ukonlahden lampi (Sevettijärvi)
Rautujärvi (Sevettijärvi, Rautuoja)
Kontinpaistamajärvi
Taimenjärvi (Sevettijärvi)

Inarin retkeilyalueen
seuraavat vedet:

Tuulisjärvi
Tuulispään Pikku-Rautujärvi
Ahven-Rautujärvi
Nimetön Rautujärvi
Rautujärvi (Ronkajärvi)
Pikku-Rautujärvi
Nukkumajoen Latvajärvi (Latvajärvi)
Myössäjärvi
Martinkotajärvi (Martinjärvi)
Isonkivenjärvi
Myössäjärven lampi
Harrijärvi
Mukkajärvi
Pahtajärvi
Lentokonelampi
Isontaipaleenjärvi

Vain pilkkikalastuskielto

Juutuanjoki

Hakemuksen perusteluissa mainitaan pääosaa vesistöistä hoidettavan tavanomaista tehokkaammin taimen-, rautu-, harjus- ja kirjolohi istutuksin sekä kalastuksensäätelyn keinoin. Osa järvistä toimii emokalajärvinä ja osa on erityiskalastusvesinä erillisen lupamyynnin kohteena. Ylä-Lapin tunturijärvien kalastoja suojellaan myös geneettisen kannan turvaamiseksi. Ylä-Lapin alueella vesiä hoidetaan raudun, taimenen ja harjuksen siirtoistutuksin. Kieltojärvissä kalastusta on rajoitettu siten, että osa on täysin rauhoitettu

kalastukselta ja osassa saa kalastaa vapakalastusvälinein lupaehtojen mukaisesti.

VÄLITOIMENPITEET JA ASIAN KULKU

Kalatalousviranomainen on pyytänyt vesistöjen sijaintien mukaisilta kalatalousalueilta lausunnot kieltojen asettamisesta, sekä pyytänyt lausuntoja kalastusalan ja tutkimuksen toimijoilta. Viranomainen on osana käsittelyprosessia pyytänyt Saamelaiskäräjien neuvottelua kiellon asettamisesta kalastuslain 10 § mukaisten saamelaisalueiden vesistöjen osalta. Määräaika lausuntojen jättämiselle oli 12.6.2026 ja lausuntopyyntöön jätettiin vastauksia 3 kpl. Saamelaiskäräjien neuvottelu pidettiin 9.6.2026 ja neuvottelut kiellon asettamisesta päättyivät yhteisymmärryksessä.

Lausunnoissa esitettiin alueellisten käyttö- ja hoitosuunnitelmien linjauksien ja ohjauksen noudattamisesta kalastuskieltojen asettamiseksi. Lokka-Porttipahdan kalatalousalueen ja hakijan kesken käytyjen neuvottelujen pohjalta lausunnossa esitettiin Sodankylän kunnassa sijaitsevien vesistöjen jättämisestä kalastuskieltojen ulkopuolelle, koska viranomaiselle esitetyt perusteet kielloille olivat ristiriidassa alueellisen käyttö- ja hoitosuunnitelman tavoitteiden kanssa.

Saamelaiskäräjien neuvottelussa esiin nousivat erityisesti haettujen rauhoitusten kesto, sekä rajoituksien kohteina olevien, saamelaisalueille sijoittuvien vesistöjen kalastuslupien myöntämiseen oikeutettujen paikallisväestön edustajien oikeudet.

PÄÄTÖKSEN RATKAISU

Lapin elinvoimakeskus hyväksyy hakijan esittämien kohdevesistöjen kalastuslain 54 § mukaisen hakemuksen osittain.

Päätös perustuu hakemukseen sekä hakijan toimittamiin täydennyksiin ja selvityksiin, annettuihin lausuntoihin sekä Saamelaiskäräjien kanssa käytyihin neuvotteluihin.

Ottaen huomioon, että suurinta osaa vesistöistä on hoidettu tavanomaista tehokkaammin mm. taimen-, rautu-, harjus- ja kirjolohi-istutuksin sekä osan vesistöistä toimiessa emokalajärvinä ja osan ollessa erityiskalastusvesinä Lapin elinvoimakeskus kieltää kalastuslain 54 §:n nojalla (379/2015) lain 7 §:ssä tarkoitetun onkimisen ja pilkkimisen sekä viehekalastuksen hakemuksessa mainituissa vesistöissä sekä päätöksessä myöhempänä määritellyillä ehdoilla.

Hakijan tekemien lisäselvityksien sekä täydennyksien ja viranomaiselle saapuneiden lausuntojen jälkeen viranomainen katsoo, että kalastuslain 54 § mukaisten kalastuskieltojen asettamisen ehdot täyttyvät osittain. Hakija on osoittanut vesistöjen normaalia tehokkaamman ja että kalastuskiellot tukevat alueellisten käyttö- ja hoitosuunnitelmien sisältöjä, sekä turvaa suojeltuja rautu- ja taimenkantoja Ylä-Lapin vesistöissä.

Kalastuskiellot asetetaan voimaan esitetyn mukaisesti vesistöihin lukuun ottamatta Sodankylän kunnassa sijaitsevia jokikohteita:

Issijoki

Kuolpujoki

Vaulojoki

Kuorajoki

Päätös on voimassa 31.12.2028 saakka.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Saamelaiskäräjät ehdottivat 9.6. pidetyissä saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisissa neuvotteluissa, että päätökseen lupaehtoihin sisällytetäisiin määräys kalastuslain 10 §:n mukaisen korvauksettoman luvan ulottamisesta myös muualla kuin kalastuslain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettulla alueella asuviin saamelaisiin. Kalastuslain (29.3.2019/427) 10 §:n mukaan niillä, joiden kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, on oikeus saada Metsähallitukselta korvauksetta lupa kalastukseen mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla. Kyseistä säännöstä muuttavien lain esitöiden HE 309/2018 mukaan 10 §:n muutoksesta on käyty saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaiset neuvottelut, jossa Saamelaiskäräjät ovat ehdottaneet otettavan kalastuslain säännösten tasolle säännöksen koskemaan Lapin paliskunnan aluetta ja muualla asuvaa saamelaisväestöä. Maa- ja metsätalousministeriö ei laajentanut säännöksen kalastusoikeutta koskemaan Lapin paliskuntaa tai muualla asuvaa saamelaisväestöä ehdotuksen mukaisesti. Lapin elinvoimakeskus katsoo, ettei lainsäätäjän tarkoituksena ole ollut ulottaa kalastuslain 10 §:n mukaista oikeutta laajemmin kuin pykälän ensimmäisessä momentissa säädetään. Myöskään oikeuskäytäntö ei tue näkemystä laajemmasta tulkinnasta. Lapin elinvoimakeskuksen kalatalousviranomainen soveltaa voimassa olevaa lainsäädäntöä, eikä kalatalousviranomaisella ole toimivaltaa tehdä voimassa olevaa lainsäädäntöä laajentavia tulkintoja. Sen vuoksi saamelaiskäräjien esittämää määräystä ei ole sisällytetty lupaehtoihin. Saamelaiskäräjät ehdottivat saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisissa neuvotteluissa myös lupapäätöksen ajallista lyhentämistä. Tästä neuvottelujen osapuolet saavuttivat yhteisymmärryksen ja Lapin elinvoimakeskus lyhentää päätöksen voimassaoloaikaa haetusta viidestä vuodesta kolmeen vuoteen. Haettua lyhyemmäksi määritellyssä ajassa hakijan pitää osoittaa tavanomaista tehokkaampien hoitoimenpiteiden suunnitelmat sekä saavutetut tulokset kieltojen piiriin asetetuista vesistöistä, joilla voidaan tehdä tarkempia tarkasteluja rajoituksien perusteiden täyttymisestä ja oikeasuhtaisuudesta.

Lokka-Porttipahta kalatalousalue on esittänyt lausunnossaan Porttipahtaan laskevien jokien osalta eriävän mielipiteen kieltojen asettamisesta. Lokka-

Porttipahdan käyttö- ja hoitosuunnitelman tavoitteina on ollut luoda vesistöihin lisääntymiskykyinen järvitaimenkanta, jonka nojalla ko. vesistöissä on ollut voimassa viranomaispäätöksellä erillinen rauhoitus- ja kalastuskielto. Kalatalousalueen lausunnossa on esitetty, että kieltopäätöksen jatkamiselle ei ole perusteita, koska hakija ei ole täyttänyt aiemman rajoituspäätöksen mukaisia tutkimus- ja raportointivelvoitteita, joilla kieltopäätöksen vaikuttavuutta olisi pystytty arvioimaan kalastuskiellon jatkamiseksi. Viranomainen ei omissa selvityksissä ole voinut varmistua kieltojen asettamisen oikeasuhteisuudesta hakijan esittämiin perusteisiin eikä ole myöskään saanut riittävästi tietoa aiempien rajoitusten vaikuttavuuden arvioinneista. Tällöin ei voida riittävässä laajuudessa varmistua kalastuslain 54 § mukaisesti asetettavan kiellon perusteiden täyttymisestä.

EHDOT

- 1) Hakijan tulee vuosittain tammikuun loppuun mennessä toimittaa Lapin elinvoimakeskukselle selvitys vesistöjen normaalia tehokkaamman hoidon toimenpiteistä sekä kiellon kohteena olevien vesistöjen muista toteutuneista toimenpiteistä alueellisten käyttö- ja hoitosuunnitelmille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- 2) Hakijan tulee tiedottaa asetetuista kiellosta päätöksen mukaisten vesistöjen osalta mahdollisimman laajasti.
- 3) Lapin elinvoimakeskus voi peruuttaa kiellon, jos kiellon voimassaolon perusteet muuttuvat tai luvan saaja ei noudata asetettuja ehtoja.

VOIMAANTULO

Lapin elinvoimakeskus määrää kalastuslain 124 §:n 2 momentin nojalla päätöksen täytäntöön pantavaksi heti mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti lain voimaa vailla olevana. Elinvoimakeskus katsoo, että päätöksen perusteina olevat toimenpiteiden toteutuminen vaarantuu liiaksi muussa tapauksessa.

MAKSU

520 €

(Asiantuntijatyö, kalastuslain 54 §:ssä tarkoitettu päätös yleiskalastusoikeuksien rajoittamisesta, Valtionneuvoston asetus 1178/2025).

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Kalastuslaki 6 §, 7 §, 10 §, 54 § ja 124 §.
Hallintolaki 6 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Käsittelymaksun määräämiseen saa hakea oikaisua Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimus on liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt kalatalousasiantuntija Jarmo Tuukkanen ja ratkaissut johtava kalatalousasiantuntija Heikki Laitala.

LIITTEET

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusosoitus

TIEDOKSI

Savukosken, Sodankylän, Kittilän, Kolarin, Enontekiön, Utsjoen ja Inarin kuntien sähköisille ilmoitustauluille
Rovaniemen kaupungin sähköiselle ilmoitustaululle
Rovaniemen poliisiasema
Saamelaiskäräjät
Lapin elinvoimakeskuksen sähköinen ilmoitustaulu